WIKIPEDIA

Gilan dili

Vikipediya, azad ensiklopediya

Gilan dili, **Gilək dili**, **Giləkcə** — Hind-Avropa dil ailəsinə aid İrani dillərin şimal-qərbi qoluna bağlı bir dil.

İranın Gilan ostanında yayılmışdır. Talış və mazandaran dillərinə yaxın dildir. İki dialekti var.

Gilan dili	
Orijinal adı	گیلکی (Gīlakī)
Ölkələr	İran
Danışanların ümumi sayı	3.000.000 nəf.
Təsnifatı	
	Nostratik dillər
	Eurasiatic languages
	Hind-Avropa dilləri
	Hind-İran dilləri
	İran dil qrupu
	Western Iranian languages
	Northwestern Iranian languages
	Caspian languages
	Gilan dili
Yazı	Ərəb əlifbası
Dil kodları	
ISO 639-1	—
ISO 639-3	glk (https://iso639-3.sil.org/code/glk)
Dilin strukturlarının dünya atlası	gil (http://wals.info/languoid/lect/wals_code_gil)
Ethnologue	glk (https://www.ethnologue.com/language/glk)
IETF	glk
Glottolog	gila1241 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/gila1241)

Sözlər müqayisəsi



Gilək dilinin İrandakı yayılma arealı

Azərbaycan dili	Gilan dili	Azərbaycan dili	Gilan dili
su	ov	*uşaq*	zak
ulduz	esare	*körpü*	purd
ata	per	*ana*	maar
ağac	daar	*qarğa*	kəlaç
pişik	piça	*pomidor*	pamador
ilan	lanti	*toyuq*	kark

Azərbaycan dili	Gilan dili	Zaza dili	Kurmanc (kürd) dili	Fars dili	Fars dili (latın hərflərinə transkripsiya ilə)
üz	dim	ruy / rı	dêm	روی/چهره	ruy / çehre
körpə, uşaq	zäy	pıte / doman	dergûş / zarok	کودک/بچه	kudək / baçe
baba	pile per	kalîke	kal	پدربزرگ	pedər bozorg
massaj	zəmat	peyam	peyam	ماساژ	masaj
ərin atası	mərdə per	pîye zama / viştewru	xezûr	پدرشوهر	pedər şohər
toyuq	kerk / murgh	kerg	mrîşk	مرغ خانگی	morğ xanegi
inək	gow	gâ	gaw	گاو	gav
yuxarı	buĵor / cuer	cor	jor	بالا	bala
ulduz	roĵä / kiĵi / setarə	astare	star / stêrk	ستاره	setare
qız	kor / kiĵä / kilka / läku	kêna / çêna	keç	دختر	doxtər
oğlan	rey/rikä/ri	laj / biko	law	پسر	pesər
qarışqa	putär	morcele	morî	مورچه	murçe
arı	siftäl / garzak	zerqet	moz	زنبور	zənbur
pişik, pişik balası	piča	psing	psik	گربه/پیشی	qorbe / pişi
kölgə	nesä	siya	reş	سایه	saye
asmaq, asılmaq	vargadån	vardan	êxistin	آویزان کردن/ آویختن	avixtən / avizan kərdən
böyük, ulu	pilə / pila	pîl / giran	mezin / gir	بزرگ	bozorg
uşaq, övlad	zak / zay	doman / qîj / leyr	zarok	بچه	baçe
ata	per	pîye / baw	bav	پدر	pedər
yerdə çəkmək	kåråš / kereš	keresdan	kşîn / kşandin	کشیدن به	keşidən

				دنبال	
əmmək, sovurmaq	fuduštån	levnayış	mejîyan	مکیدن	məkidən
iştah, istək	vastån	waşten	vîstin / vîyan	اشتها و میل	eşteha o meyl
mayenin tökülməsi, tökmək, quymaq	šondån	şodan / şıdan	rijandin / pêda berdan	ریختن مایعات	rixtən-e mayeat
sürüşkən	lisk	reser-lic	sîsk / runik	لیز / سور	liz / sor
qırılqan, qırıla bilən, sına bilən	kərč	kırç		ترد و شکننده	tord o şekənənde
ağac	där	dâr	dar	دار و درخت	dar / derəxt
sərçə	malĵå, čičini	miliçik	tîvil / qilîç	گنجشک	qonceşk
get!, getmək	bušu	buşu	biçe / here	برو	boro
əlinə götür!	fegir	fekir	bigre	بگیر	begir
əlinə götürmə!	fegir or fengir	megir	megre / negre	نگیر	nagir
körpü	purd	pırd	pird	پل	pol
dağ, daş	si	koy o kerra	çiya u kevir	کوه و سنگ	kuh o səng
toxunma, toxunuş, təmas	kenes	temas	temas	تماس	təmas
yumurta	morghanə	hâk	hêk	تخم مرغ	toxm-e morğ
ilan	lanti	mar	mar	مار	mar
qarğa	kəlach	qela	qela	کلاغ	kəlağ
istiot	gərmalət	isot, ferfer	isot	فلفل	felfel
pomidor	pamador	firang	firing	گوجه فرنگی	qoce-ye fərəngi
partlamaq	vatərkəssən	terqnaiden	teqîn	ترکیدن	terkidən
sizin üçün	šime šin	seba / semed şıma	sewa we / jibo we	برای شما	bəraye şoma

mənim üçün	mi šin	seba / semede mı	sewa min / jibo min	برای من	bəraye mən
toyuq	kiškazay	kerge		جوجه	cuce
erkək inək	vərza	gâ	gaw / ganêr	گاو نر	gav-e nər
öküz	leše	mungâ	mange	گاو ماده	gav-e madde
aşağı	jir / bijir	ceir / cér	jêr	پائین	pain
gözlərin axması	luchan	çemard		چشم غره	çeşm ğore
düyü tarlası	bəjar	berzer	zeviya rizê	مزرعه برنج	məzrae-ye berenc
qalxmaq, dırmaşmaq	vachukastan	vecyayen	helkiştin	بالا رفتن	bala rəftən



Dil ilə əlaqədar bu məqalə qaralama halındadır. Məqaləni redaktə (https://az.wikipedia.org/w/index.php?title=Gilan_dili&action=edit) edərək Vikipediyanı zənginləşdirin.

İran dil qrupu

Qərbi	▪ Qədim fars dili† • Midiya dili†
Şərqi	▪ Avesta dili† • Skif dili†
Qərbi	▪ Orta fars dili (pəhləvi)† • Parf dili†
Şərqi	▪ Soqdi dili† • Baktriya dili† • Xorəzm dili† • Alan dili† ▪ *Sak dili*: Xotan-sak dili† • Tumşuq-sak dili† • Qaşqar dili†
Cənub-qərbi	▪ **Fars-tacik klasteri**: Fars dili • Tacik dili • Dari • Həzərə • Yəhudi-fars dili • Yəhudi-tacik dialekti ▪ **Digər cənub-qərbi**: Tat dili • Lur-bəxtiyari dili • Qərbi fars dili • Lur dili • Kurdşuli • Kumzari • Başkardi
Şimal-qərbi	**Tat-talış yarımqrupu**: Azəri dili† • Kilit dili† • Talış dili • Tati dili ▪ **Xəzəryanı yarımqrupu**: Gilan dili • Mazandaran dili • Velatru • Şamərzadi • Semnan dili ▪ **Kürd yarımqrupu**: Kurmanci dili • Sorani • Cənubi kürd dili • Lək dili ▪ **Zaza-gorani yarımqrupu**: Gorani • Zaza dili ▪ **Mərkəzi İran yarımqrupu**: Mərkəzi İran dili (daxildir: Zərdüştü dari • Yəhudi-İran dilləri) • Sivendi • Tacrişi† ▪ **Bəluc dialekti**: Bəluc dili ▪ **Ormuri-paraçi yarımqrupu**: Ormuri • Paraçi
Cənub-şərqi	• **Əfqan dilləri**: Puştu dili • Vanesi • **Şimali Pamir dilləri**: Qədim vanc dili† • Yazgüləm dili • Şuqnan-ruşan klasteri (Şuqnan dili • Ruşan dili • Bacuv dili • Bartanq dili • Roşorv dili • Xuf dili • Sarıqol dili)

	• **Digər Pamir dilləri**: Vaxan dili • İşkaşim dili • Zebaki • Yidqa dili • Muncan dili • Sarqulyam dili
Şimal-şərqi	Osetin dili • Yaqnob dili

Qeyd: † – ölü dillər

Digər ari dilləri: Nuristan dilləri • **Hind-İran dilləri**: Dard dilləri • Hind-ari dilləri • Mitan-ari dili

İranşünaslıq